

Aplec del Grau

Fonollosa

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Fals. Alzinar del Grau
Emplaçament Crta. BV1312 a 1 km des de la C-25 cal agafar el trencall que mena a l'església del Grau i l'alzinar

Coordenades:

Latitud: 41.76322
Longitud: 1.66888
UTM Est (X): 389351
UTM Nord (Y): 4624344

Classificació

Número de fitxa 08084-50
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Santa Maria del Grau de Fals](#)

[Ball de L'Almorratxa](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique

Data de registre de la fitxa: dj., 10/03/2005 - 01:00

Descripció

L'aplec del Grau és sens dubte la festa més característica i identificativa del terme de Fals. Tradicionalment es realitzava el dia de Pasqua, però al coincidir aquest dia amb la Festa major de Fals, a mitjans dels anys vuitanta es traspassar al diumenge després. Els actes a realitzar es basen en una missa que s'acostuma a realitzar a l'alzinar ubicat a migdia de la capella de la Mare de Déu del Grau. Al final de la missa es distribuïxen els panets beneïts, i a continuació s'acostuma a fer el ball de l'almorratxa, i després s'afegeixen altres balls més en honor dels nuvis, normalment ball de cascavells i sardanes. Els darrers anys s'acostumen a acompanyar aquests actes amb exposicions d'oficis. Finalment, tots els participants en l'aplec participen d'un dinar sota les alzines.

Història

A l'igual que altres aplecs que es realitzen a diversos indrets de Catalunya, els orígens d'aquest tipus de festivitat cal buscar-los cap al segle XV, juntament amb l'aparició la majoria de llegendes de les Mares de Déu Trobades. Aquestes jornades acostumaven a barrejar els aspectes lúdics i religiosos i al llarg dels segles acostumaven a ser ocasions úniques en les quals s'aprofitava per intensificar el contacte entre els veïns d'un terme o de diferents termes de la contrada. Els actes realitzats han variat poc al llarg del temps. La consuetud del 1764 realitzada pel rector Domingo Feliu explica com per la festa de la Pentecosta, es deia al Frau una missa major cantada i els beneïen els panets segons el ritual. [AA.DD;2004-2005 n°9:71) Malgrat tot, segons informació oral facilitada per algunes persones grans del terme, antigament l'aplec acostumava a durar tot el dia, fent al matí la missa, i després del dinar, a la tarda es feia el rosari i a última hora el ball de l'almorratxa. Segons informació oral oferida per la Sra. Clara Grau antigament acostumava a haver-hi també penitents que anaven a l'aplec descalços. A més a més s'acostumaven a fer exvots per part dels assistents. Actualment els actes resten concentrats al matí, dedicant la tarda a activitats de lleure. Actualment l'aplec del Grau és una de les festes més sentides i amb més vigor del terme de Fals. El ball de l'almorratxa va ser recuperat l'any 1975, i posteriorment es van afegir altres balls com el de cascavells i sardanes. L'any 2003 la música va ser enregistrada i va ser editat un CD amb una versió en cobla i una versió folk de la música del ball de l'almorratxa, del ball de cascavells de Fals i dels Goigs de la Mare de Déu del Grau. La iniciativa va ser produïda i editada per l'Associació Cultural i Recreativa de Fals amb el nom "Música tradicional de Fals"

Bibliografia

BALLÚS G (2000) Guia de festes del Bages. Col·lecció de Guies núm. 2. Centre d'Estudis del Bages